

**PREGUNTES FREQUENTS SOBRE L'APLICACIÓ DE MESURES D'ORGANITZACIÓ I
FUNCIONAMENT EXTRAORDINÀRIES PER A LA CONTINUÏTAT DE L'ACTIVITAT ESCOLAR
DURANT EL CURS 2020-2021 EN ESCOLES DE MÚSICA, ESCOLES DE DANSA I ESCOLES DE
MÚSICA I DANSA DE LA COMUNITAT VALENCIANA.**

INTRODUCCIÓ

Aquest document pretén servir d'ajuda l'hora d'organitzar l'activitat escolar durant el curs 2020-2021, per a les escoles de música, escoles de dansa i escoles de música i dansa, i té en compte allò que dicta la [Instrucció de 15 de setembre de 2020, del director general de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, sobre l'aplicació de mesures d'organització i funcionament extraordinàries per a la continuïtat de l'activitat escolar durant el curs 2020-2021 en escoles de música, escoles de dansa i escoles de música i dansa de la Comunitat Valenciana](#) (DOGV Núm. 8908 de 18.09.2020).

Quina és la normativa de referència?

Totes les mesures que prenguen les escoles de música i de dansa a l'hora de desenvolupar l'activitat escolar es realitzaran de conformitat amb la normativa vigent, sanitària i educativa, que siga d'aplicació, tant aquella que faça referència específicament a les escoles de música, escoles de dansa i escoles de música i dansa, com tota aquella normativa que faça referència al conjunt de centres educatius d'ensenyaments no universitaris de la Comunitat Valenciana. Són de referència les següents disposicions:

- L'apartat 17é de la [Resolució de 17 de juliol de 2020, de la consellera de Salut Universal i Salut pública, de modificació i adopció de mesures addicionals i complementàries de l'acord de 19 de juny, del consell, sobre mesures de prevenció front a la Covid-19](#).
- La [Guia de gestió de casos Covid-19 en els centres educatius d'ensenyaments no universitaris de la Comunitat Valenciana durant el curs 2020-2021](#).
- [Actualització del protocol de protecció i prevenció enfront de la transmissió i el contagi del SARS-CoV-2 per a centres educatius que impartisquen ensenyaments no universitaris en el curs 2020-2021](#).
- De la [Resolució de 28 de juliol de 2020, del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la quals dicten instruccions en matèria d'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels conservatoris i centres autoritzats d'ensenyaments artístics elementals i professionals de Música i Dansa de la Comunitat Valenciana per al curs 2020-2021](#):
 - a) Del punt 2.2 (normes d'organització i funcionament):
 - 2.2.2 Accés als centres, apartats 1, 2, 4.
 - 2.2.3 Criteris per a la confecció dels grups d'alumnat, tots els apartats adaptant-los a l'ensenyament no reglat.
 - 2.2.6 Mitjans de difusió dels centres docents, apartat 6.
 - 2.2.9. Salut i seguretat en els centres educatius, apartats 3, 6 i 7.
 - 2.2.10 Assistència sanitària de l'alumnat, tots els apartats.

b) Del punt 16 (*altres aspectes relatius a l'organització i al funcionament dels centres enfront d'incidències d'inici de curs que es puguin donar*): apartat 16.3.

Les direccions dels centres han de tindre cura de fer un seguiment de la informació i la normativa publicada per la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport relacionada amb la Covid-19 que es troba disponible en el seu portal [web](#).

Què és el pla de contingència?

Tots els centres disposaran d'un pla de contingència i continuïtat en el treball durant les fases de nova normalitat. Aquest pla serà el document de referència a l'hora d'establir les condicions d'obertura i funcionament del centre creant un entorn escolar segur i evitant situacions de risc al conjunt de la comunitat educativa. A l'hora de redactar els propis plans de contingència, les escoles de música i de dansa poden fer servir d'ajuda els següents documents:

- [El Pla de 31 d'agost de 2020, de la directora general de Personal Docent i la sotssecretaria de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport](#), de contingència i continuïtat en el treball durant les fases de nova normalitat dels centres docents públics dependents de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport.
- [Les mesures de prevenció i higiene enfront de la Covid-19 del 19 de juny de 2020, del director general de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, per a la realització de les proves d'accés als ensenyaments.](#)
- [Les recomanacions de 22 de juny de 2020 de la SDG de Promoció de la Salut i Prevenció, per al desenvolupament d'activitats d'assaig i interpretació dirigides a societats musicals i corals.](#)

Els plans de contingència de les escoles comptaran amb un seguit de mesures de promoció de la salut, protecció i prevenció adaptades a la realitat de cada centre. A més a més, el pla de contingència ha de facilitar la gestió adequada dels casos amb SARS-CoV-2 a través de l'establiment de protocols d'actuació i coordinació fiables. Finalment, assenyalar que el pla de contingència ha de garantir que les interaccions amb les famílies, personal extern i empreses concurrents es realitzen en un entorn segur. Per tot això, aquest pla ha de ser un document útil alhora que obert en tot moment a les instruccions sanitàries que es puguin dictar segons cada moment de la crisi sanitària. Els plans de contingència haurien d'incloure almenys:

1. Dades identificatives del centre de treball.
2. Responsable de la redacció i aplicació del pla: director o directora del centre.
3. Identificació de les persones responsables del seguiment i control de la implantació del pla de contingència i continuïtat.
4. Descripció dels serveis que es veuen afectats.
5. Identificació d'escenaris i establiment de mesures de contingència.
6. Mesures generals.
7. Incorporació presencial del personal.

8. Incorporació de l'alumnat.
9. Instruccions i canals de coordinació: les instruccions generals que s'hauran de garantir per a la prevenció de la Covid-19 són, els desplaçaments dins i fora del centre, les tasques de gestió administrativa i reunions, les mesures de protecció i higiene individual, les mesures de protecció col·lectives (interaccions), la reorganització d'espais i grups, utilització d'altres espais, la regulació i limitacions de les activitats complementàries i extraescolars, la utilització de les zones comunes, altres mesures addicionals específiques dels ensenyaments artístics i del mateix centre.
10. Annex I. Descripció de les mesures generals a implantar.

Ordre	Tasca/Activitat/Recinte	Escenari (1, 2 i 3)			Tipus de mesura (codificació)	Descripció de les mesures a implantar
		1	2	3		

Quins aspectes organitzatius i de funcionament requereixen unes mesures específiques de prevenció i protecció en el cas dels ensenyaments artístics?

En primer lloc, caldria controlar l'aforament en els espais i ser molt escrupolosos en el control d'entrades i eixides en el centre, i vigilar el trànsit i la permanència de persones en els espais comuns. Aquest control afecta sobretot a les famílies i acompanyants, que hauran de veure limitat el seu accés a les instal·lacions a l'estrictament necessari. En cap cas, ni l'edifici ni cada espai específic pot superar l'aforament permès (75% de la seua capacitat).

El o els edificis en els quals s'ubique l'escola, no poden ser utilitzats per a altres usos mentre dure l'activitat escolar diària. No podrà impartir-se l'ensenyament en un edifici polivalent, municipal o privat, amb un funcionament simultani, en el qual no estiga separat físicament el centre docent de la resta d'activitats que es donen a l'edifici.

Pel que fa a l'alumnat, a les escoles, s'ajunten persones d'edat i procedència molt diversa. Açò és un problema organitzatiu afegit que no tenen altres ensenyaments. A més, aquest alumnat compagina, en la quasi totalitat dels casos, aquests estudis amb els obligatoris, els quals tenen previstos protocols de prevenció diferents. Per exemple, l'alumnat que cursa paral·lelament la primària, té establits en aquesta etapa grups de convivència estable que no són aplicables als ensenyaments musicals o de dansa. Per això, caldrà informar l'alumnat i vigilar que se segueixen les mesures de protecció establides per la pròpia escola. La distància mínima interpersonal d'1,5 metres i l'ús de la mascareta serà la mesura bàsica d'autoprotecció contra el virus durant l'activitat escolar.

En dansa, els vestuaris podran quedar clausurats, segons el que establisca el propi pla de contingència del centre, i l'alumnat podria no fer ús de les seues taquilles. L'alumnat es recomana que arribe al centre canviat ja amb la roba de treball/assaig.

Pel que fa als equipaments, els instruments d'ús compartit com poden ser pianos, arpes, contrabaixos, instruments de percussió, instruments de vent afins (saxo baríton, clarinet baix, requint, corn anglés, etc.) que s'utilitzen de manera intensiva per diferents persones obliga a establir protocols especials de neteja i desinfecció. El mateix per al cas de la dansa en el que respecta a elements propis com poden ser les barres o el terra.

Les mesures sanitàries, òbviament, es prioritzaran sobre les acústiques. Malgrat això, les portes o finestres podran romandre tancades en totes les aules on s'impartisquen assignatures que realitzen qualsevol tipus d'activitat que implique càrrega acústica. Encara que la ventilació natural entre classe i classe siga una mesura insubstituïble, també cal recordar que resulta imprescindible que els sistemes de climatització estiguen preparats perquè no siguen fonts de contagi del virus.

La interacció del professorat amb l'alumnat és prou intensa degut el caràcter pràctic de moltes matèries; com que la normativa no preveu ràtio, açò permet que els centres organitzen els grups d'alumnes per tal d'assegurar la distància interpersonal mínima o inclús ampliar-la. La projecció del so o el moviment es realitzarà sempre cap a una direcció on no hi haja persones, en cap cas, cap a una altra persona que no estiga a la distància de seguretat mínima o ben protegida amb mascaretes o per elements com puguen ser mampares. En dansa, s'adaptaran o suprimiran els continguts que impliquen contacte físic.

En la pràctica de la dansa, cal que les barres de mans i el sòl (parquet, linòlium...) es netegen regularment amb un motxo amb aigua i lleixiu. Així mateix, en música no s'haurà de bufar enèrgicament a través de l'instrument per a netejar-lo per evitar la possible acumulació de saliva projectada.

Com podem organitzar els espais?

Totes les decisions que s'adopten que tinguen a veure amb l'organització i funcionament de les escoles durant el curs 2020-2021 aniran encaminades a facilitar la continuïtat de l'activitat escolar inclús davant d'escenaris de control de la pandèmia, diferents dels previstos actualment. És fonamental que l'activitat escolar s'adapte a la realitat de cada escola i als seus mitjans disponibles. Al respecte, cal considerar que s'han de minimitzar els riscos alhora que s'assegura la qualitat dels processos d'ensenyament i aprenentatge. Per això, els objectius bàsics seran:

- a) Assegurar la protecció individual interaccionant de manera segura dins les aules.
- b) Evitar aglomeracions i reduir el contacte en les zones comunes.
- c) Donar continuïtat a l'activitat escolar i mantindre la qualitat dels processos d'ensenyament i aprenentatge.

Tenint en compte els objectius assenyalats anteriorment, hom pot concloure que, primer de tot, el que s'haurà de fer és organitzar els espais de la manera més eficient possible comptant amb la limitació de l'aforament al 75%. Aclarir que aquesta limitació de l'aforament, a l'hora de configurar els grups de les distintes matèries col·lectives, no té per què implicar una reducció de la relació numèrica professor-alumne establida en anys anteriors, ja que si disposen d'espais suficientment grans, es poden seguir mantenint les ràtios.

Per a determinar el nombre d'alumnes que cap en cada espai caldrà consultar la documentació tècnica corresponent a la infraestructura de la mateixa escola. Al respecte, assenyalat que en el punt 7 de l'annex de la [RESOLUCIÓ de 31 d'octubre de 2018, de la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial](#), es pot consultar les dimensions i els espais mínims que han de tindre les escoles segons la normativa. De conformitat amb el que assenjala aquesta normativa, i a manera d'exemple, podríem trobar en una escola casos com aquests:

1 aula de 25 m ² per a impartir matèries col·lectives de formació complementària, de conjunt instrumental i cor.	Capacitat màxima per normativa 20 alumnes.
	Amb reducció del 75% de l'aforament, màxim 15 alumnes.
1 aula de 50 m ² per a impartir matèries col·lectives de formació complementària, de conjunt instrumental i cor.	Capacitat màxima per normativa 30 alumnes.
	Amb reducció del 75% de l'aforament, màxim 22 alumnes.

En qualsevol cas, sempre hi ha la possibilitat de reduir encara més els grups per augmentar la distància interpersonal com a mesura addicional de seguretat. Per exemple, en el cas dels ensenyaments de dansa que impliquen un gran esforç físic i per tant transpiració constant, es recomana reduir sempre els grups i fer una distribució del mobiliari que permeti mantindre, fins i tot 2 metres de distància interpersonal.

Pel que fa a les aules d'instrument o veu, s'hauria de tindre molta cura de no ocupar per a fer classe, espais dissenyats, en principi, per a ser cabines d'estudi. Es recorda que la dimensió mínima d'una aula d'instrument és de 15 m² i encara que no necessàriament han de ser classes individuals, sempre s'haurà de garantir la distància interpersonal mínima i assegurar la qualitat de l'ensenyament segons la grandària i l'acústica de cada instrument. Per això, en la mesura del possible, es recomanen classes individuals si les aules d'instrument sols tenen el mínim de 15 m², per ser aquesta ràtio, adequada a la naturalesa d'aquesta matèria.

Així mateix, es recorda que tots els centres educatius hauran d'habilitar un "espai COVID-19" separat, d'ús individual, per a possibilitar l'aïllament de qualsevol persona que iniciï símptomes compatibles amb COVID-19 i estiga a l'espera del seu trasllat i informació a la família. Aquesta sala tindrà bona ventilació, es procurarà que en aquest espai hi haja el mínim material possible i s'hagen retirat tots els objectes que puguin dificultar després una bona neteja. Tot el material de protecció haurà de disposar-se dins d'una caixa estanca i inclourà: mascaretes quirúrgiques per a l'alumne/a i l'adult/a i, per si l'alumne/a no es pot posar una mascareta quirúrgica, mascaretes de protecció FFP2 sense vàlvula, pantalles facials i bates d'un sol ús. A més, disposarà d'una paperera amb bossa i a poder ser amb tapa i pedal.

Per a concloure, la necessitat de reprendre l'activitat presencial resulta inqüestionable en aquests ensenyaments eminentment pràctics. L'organització eficient dels espais garantirà la màxima presencialitat en l'assignatura d'instrument o veu, en el cas de música. Igualment és fonamental assegurar la presencialitat en la pràctica de la dansa. En les assignatures grupals dels ensenyaments de música i dansa, de caràcter teòric, teòric-pràctic o de pràctica instrumental, també es prioritzarà l'assistència presencial de l'alumnat, però en cas que això no fos possible, també s'haurà de garantir la continuïtat de l'activitat educativa.

Què entenem per formació híbrida o semipresencial?

A tall d'allò que s'ha comentat en l'últim paràgraf del punt anterior, una vegada dilucidat el tema dels espais, cal considerar la possibilitat que l'alumnat l'assistisca en dies alterns en alguna assignatura.

La formació híbrida amb suport telemàtic hauria d'anar acompanyada d'un canvi metodològic per tal d'adaptar els processos d'ensenyament i aprenentatge als diferents formats; en aquest sentit, el professorat haurà de planificar el seu treball de manera que es desenvolupen presencialment amb l'alumnat les tasques que més requereixen una activitat presencial, mentre que les activitats més apropiades al format "a distància" es desenvolupen el dia que no assistisca

al centre. Les estratègies que es puguen plantejar haurien facilitar la continuïtat de l'activitat escolar inclús davant d'altres escenaris de control de la pandèmia, diferents dels previstos actualment. Assenyalar que la docència virtual implicarà, a més, l'adopció de protocols consensuats dins del claustre.

Es recomana, com a mesura prèvia, que a les primeres sessions presencials del curs 2020-2021 es comuniqui a l'alumnat, per part de l'equip docent, l'organització i funcionament de les sessions de treball amb suport telemàtic que es tinga previsió de realitzar, de forma que des del principi de l'activitat lectiva aquesta informació estiga assolida per l'alumnat i les seues famílies.

En primer lloc, cal considerar que el procés d'ensenyament i aprenentatge ha de ser sempre bidireccional, i això ha d'implicar ineludiblement la interacció directa i permanent, dels i de les docents amb el seu alumnat. Tenint en compte l'experiència del darrer trimestre del curs 2019-2020, en el cas dels nostres ensenyaments, es valora positivament el seguiment de l'activitat escolar gràcies a les classes per videoconferència, el seguiment de tasques amb entorns virtuals d'aprenentatge així com les sessions enregistrades prèviament per l'alumnat i comentades en línia a mode de tutorització amb el/la docent responsable. Sobre les videoconferències, assenyalar que es tracta d'una formació que en realitat té caràcter presencial, però feta a distància. Tot i això, la docència virtual implica molts altres aspectes, no sempre positius, com el fet de reduir el procés d'ensenyament i aprenentatge a una mera realització de tasques per part de l'alumnat sense interactuar amb el professorat. Per tant, sobre la base i el desig d'assolir la màxima normalitat en l'activitat escolar, de cara al curs 2020-2021 és possible valorar la formació semipresencial amb les següents matisacions:

- a) L'educació en línia és més recomanable a partir de cert nivell maduratiu de l'alumnat. En conseqüència, es prioritzarà la màxima presencialitat i els horaris en la primera part de la vesprada de l'alumnat de menor edat.
- b) S'ha d'evitar la bretxa digital perquè no condicione el procés d'ensenyament i aprenentatge a distància. Per tal de poder realitzar una planificació adequada, en el procediment de matrícula o a la primera setmana del curs, es recomana de forma prioritària que els centres docents actualitzen i confirmen les dades de contacte de l'alumnat i les famílies, amb la intenció de garantir les majors possibilitats de comunicació amb aquestes. En el mateix procediment es recopilarà la informació corresponent a les disponibilitats de cada llar pel que fa a l'accés a les tecnologies telemàtiques, indicant-se com a mínim: possibilitat o no d'accés a internet, nombre de dispositius electrònics a la llar i tipologia d'aquests.
- c) Els centres han d'utilitzar les plataformes i solucions tecnològiques adequades.
- d) Les mesures que incorporen els centres a les seues normes d'organització i funcionament, hauran de contemplar necessàriament l'organització de l'atenció educativa i la comunicació amb l'alumnat i les seues famílies.
- e) En el cas de les classes d'instrument, són classes que impliquen poc tràfec d'alumnat per les zones comunes i, a més, és fàcil ampliar la distància de seguretat dins l'aula. Encara que les classes per videoconferència s'han fet i han funcionat, cal matisar que les plataformes disponibles no estan pensades per a la pràctica musical. A més, en el cas d'alguns instruments en particular, la recepció del so resulta de molt poca qualitat. Assenyalar que si es realitza alguna classe per videoconferència, l'aprenentatge s'hauria de reforçar amb activitats complementàries com l'enregistrament previ i la seua valoració posterior a la classe en línia. També ha estat una experiència enriquidora la generalització de la pràctica amb acompanyament pre-gravat. Açò ha permés que l'alumnat dispose del

material sonor per a treballar amb més autonomia. A més, el fet d'enregistrar-se en casa facilita que el professorat dispose d'una col·lecció d'evidències i l'alumnat d'una base del seu propi *portafolis*, convertint-se aquestes gravacions en una eina clau per al seguiment i avaluació de l'alumnat.

- f) Sense dubte, les classes teoricopràctiques en grup són les que impliquen més tràfec d'alumnat pel centre i les que s'haurien adaptar al format híbrid, per a la qual cosa s'hauria d'habilitar alguna plataforma on line com a lloc d'allotjament de materials i com a lloc web d'aprenentatge *e-learning*. Metodològicament, el *flipped classroom* amb suplement de gamificació per a activitats de reforç i ampliació per enriquir els aprenentatges, s'està demostrant una eina molt ponent per als aprenentatges teoricopràctics musicals.
- g) En les assignatures grupals dels ensenyaments de música i dansa, de caràcter pràctic, també es prioritzarà l'assistència presencial de l'alumnat, però en cas que això no fos possible el 100% dels temps lectius estipulats, caldrà garantir l'assistència per seccions, cordes o subgrups que garantisca el correcte seguiment de cada assignatura, sent la resta de docència realitzada amb seguiment de tasques encomanades pel professorat. Malgrat això, aquestes mesures s'hauran de complir sempre que no es dispose de les aules o espais que garantiscen que tot el grup-classe pugui rebre la docència presencial. En tot cas, en aquest cas de matèries grupals pràctiques, des de la direcció de cada centre caldrà garantir, almenys una vegada al trimestre, la possibilitat d'una sessió amb tot el grup, a manera d'assaig general. Per això, es podrà recórrer a les sales polivalents dels mateixos centres, sales o auditoris externs prèviament acordats. La càrrega lectiva que se suposa realitzada des de casa es complementarà amb el treball tècnic individual de cada alumne/a. La necessitat d'aquest treball tècnic, fins al moment, potser no es valorava suficientment, però la situació actual pot afavorir un canvi pel que fa als hàbits i tècniques d'estudi de manera indirecta. En aquest sentit, també es pot recórrer, en algun moment donat, a la videoconferència a l'hora de fer el seguiment a l'alumne/a. Quan a la part presencial, aquesta s'enfocaria, com no pot ser d'altra manera, per a l'acoblament del grup, un aprenentatge insubstituïble que promou l'aprenentatge cooperatiu i entre iguals. Finalment, assenyalar que ja estan apareguent algunes aplicacions per a tocar en grup en línia sense excessius problemes de latència, per exemple *sagora.org* o *jamulus*, que són d'accés obert, així com configuracions específiques de sistemes de videoconferència utilitzats majoritàriament, la qual cosa pot ser, en un futur, un avanç important.
- h) En relació amb els conjunts instrumentals o cors, es tindran en consideració les recomanacions per a les activitats d'assaig i interpretació de societats musicals i corals (referenciades al principi d'aquesta guia). Així mateix, a les possibles audicions que es pogueren convocar amb assistència de públic s'aplicarà la mateixa normativa sanitària referida a audicions i d'espectacles culturals (tant en cas d'espais o recintes oberts o tancats).
- i) Quant a l'avaluació: sempre es realitzarà de manera contínua i global i es durà a terme tenint en compte els objectius educatius i els criteris d'avaluació establits i en coherència amb el projecte educatiu. També es troba oportú anar avançant cap a una avaluació a través de les rúbriques. Les rúbriques aniran unides al *portafolis* de l'alumnat, que és una col·lecció d'evidències de l'acompliment de diferents tasques. En el *portafolis* es documenta l'actuació de l'alumnat que posteriorment serà valorat mitjançant la rúbrica. Aquest procés de recopilació d'evidències requereix la participació de l'alumnat i té caràcter formatiu, ja que, a més d'estimular la seua participació, el fa ser conscient d'allò

que s'espera d'ell. El *portafolis* pot incorporar, com hem comentat, tots els enregistraments audiovisuals que poden resultar tan útils en l'avaluació de la pràctica artística.

- j) Atés que la normativa reguladora de les escoles de música, escoles de dansa i escoles de música i dansa estan plenament vigents, dins de les estratègies formatives semipresencials es imprescindible que el projecte educatiu i la concreció curricular s'adapte i actualitze tenint en compte la nova realitat. Així mateix, les programacions didàctiques hauran de reflectir els aspectes determinats en les normes d'organització i funcionament del centre, en relació amb l'apartat anterior sobre l'organització de l'atenció educativa i la comunicació amb l'alumnat i les famílies, i si escau, concretar els aspectes propis corresponents a les matèries o àmbits impartits.
- k) Davant de situacions extraordinàries que implicaren la suspensió temporal de l'activitat educativa presencial, donat que totes les classes s'adaptaran a la nova realitat d'educació a distància, poden fer-se servir totes les orientacions comentades en els paràgrafs anteriors. La planificació bàsica realitzada pels centres estarà subjecta a les possibles modificacions que es puguin derivar de les instruccions que les autoritats responsables i la conselleria amb competències en educació o sanitat puguin determinar en funció de les circumstàncies.